

VLIKO PAREIŠKIMAS

DEL AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTININKŲ GRUPĖS
RENGIAMOS ISVYKOS OKUPUOTON LIETUVON

Sov. Sąjungai šiek tiek praverus geležinę uždangą, prasiidėjo laisvųjų lietuvių privačius asmeninis bendravimas su savo artimaisiais okupuotoje Lietuvoje. Sov. Sąjunga, išnaudodama visas priemones ir progas Lietuvos valstybės tęstinumui sunaikinti ir Lietuvos aneksijos tarptautiniam pripažinimui išgauti, siekia, kad ir laisvojo lietuvių bendravimas su savo pavergtu broliu vestų nors ir faktinį susi gyvenimą su dabartine Lietuvos padėtimi ir tuo būdu netiesiogiai talkintų toms okupanto pastangoms.

1966 m. sausio 22 ir 23 d. Clevelande sušaukta veiksmų konferencija, atkreipusi rimtą dėmesį į tas okupanto užmačias, bet pripažindama ryšio su tautos kamieniu nepaprastą reikšmę, tarė ir pareiškė:

— Tautinė drausmė reikalauja, kad tol, kol Sov. Rusija laikys Lietuvą okupuotą ir paverstą Sov. Sąjungos dalimi, laisvieji lietuviai ribotųsi privačiu bendravimu.

Visas Lietuvos gyvenimas yra susovietintas ir valdomas iš Maskvos. Visos okupuotoje Lietuvoje įsteigtos organizacijos yra tik Maskvos įstaigų bei organizacijų padaliniai. Taigi bendravimas su okupuotoj Lietuvoj esančiomis institucijomis bei organizacijomis nėra bendravimas su pavergta tauta, o talkininkavimas okupantui griauti Lietuvos valstybės tęstinumą bei silpninti mūsų laisvės kovos ryžtą.

Numatoma Amerikos lietuvių krepšinininkų išvyka į Lietuvą rugpjūčio-rugsėjo mėnesį išsina iš privataus bendravimo ir pereina į santykiavimą su okupantu, nes,

1) išvyką organizuoja ne privačių asmenų grupė, kaip neteisingai teigia organizatoriai, o American Lithuanian Sports and Cultural Committee, Inc., taigi laisvųjų lietuvių organizacija, specialiai šiam reikalui įkurta ir net inkorporuota;

2) išvykos dalyviai bus Lietuvos Krepšinio Federacijos svečiai, — neteisingai teigia organizatoriai: savarankiškos Lietuvos Krepšinio Federacijos okupuotoje Lietuvoje nėra, o yra tik vad. LTSR krepšinio federacija, atitinkamos Sov. Sąjungos organizacijos padalinys, taigi jie bus Sov. Sąj. organizacijos svečiai;

3) išvykos organizatoriai savo privačiame ir slaptame rašte nedviprasmiškai teigia, kad

a) paskutiniiais dvejais metais sovietinės įstaigos (Soviet) reikiškančios norą kviesi Vakaruose gyvenančius lietuvius aplankyti kraštą;

b) formalus kvietimas gautas iš "Lietuvos Krepšinio Federacijos," taigi iš sovietinės sporto organizacijos padalinio, ir

c) Sov. Sąjungos ambasada Washingtono pažadėjusi išduoti vizas tokiai kelionei.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas, kreipdamas lietuvių visuomenės dėmesį į čia išdėstytus faktus, pareiškia, kad šios rūšies išvykų negalima laikyti privačiu laisvo lietuvių bendravimo su savo pavergtu broliu. Tai yra ryškus laisvųjų lietuvių organizacijų santykiavimas su okupacinėmis institucijomis bei organizacijomis, sudaręs nesklaidumų Lietuvos laisvės kovoj.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas

PAVERGTŲJŲ SAVAITĖS PROGĄ

PREZ. JOHNSON PAREIKŠTOS MINTYS

Skelbdamas šių metų liepos mėn. trečią savaitę Pavergtų Tautų Savaitę ir ragindamas visus amerikiečius atžymėti ją atitinkamomis apeigomis bei veiksmis, prez. Johnsonas pabrėžė šias tezes:

Laisvė ir teisingumas yra pagrindas žmogaus teisės, priklausiančios visiems žmonėms; Tautų nepriklausomybė reikalauja, kad jos galėtų naudotis esmine laisvo pasirinkimo teise;

Šios neatsiejamos teisės yra suvaržytos ar atimtos daugelyje pasaulio sričių;

JAV nuo pat savo valstybi-

nio įsikurimo yra turėjusios nuolatinį įsipareigojimą valstybinės nepriklausomybės ir žmogaus laisvės principams.

Pavergtų Tautų Savaitės proklamacija išleista remiantis Kongreso 1950 m. liepos 17 d. nutarimu rengti kasmet pavergtų tautų klausimu skirtas savaites.

Kongreso nutarime buvo įsakmiai nurodytas susirūpinimas komunistinės Rusijos pavergtomis tautomis. Nutarime yra vardais paminėta daugiau kaip 20 tautų tautų. Jų tarpe įsakmiai paminėta ir Lietuva. (E)

REIKALAUJA ATKREIPT AKIS Į RYTŲ EUROPA

Vidurinės ir Rytinės Europos Kilmės Amerikiečių Samuršis išleido 1967 m. Pavergtų Tautų Savaitės manifestą.

Jame primenami esminiai JAV Kongreso 1959 m. priimto nutarimo - įstatymo pareiškimai pavergtų tautų reikalui:

1) "...tose paskandintos tautos žvelgia į JAV, kaip į žmogaus laisvės tvirtovę, į jėkškos vadovaujančios rankos, vedančios į išlaisvinimą ir nepriklausomybę..."

2) "...Komunistinės Rusijos imperialistinė politika, tiesioginė ar netiesioginė agresijos keliu, atvedė į valstybinės nepriklausomybės pajungimą... (23-jų valstybių bei tautų vardai, jų tarpe ir Lietuvos)."...

Primenamas ir prez. Johnsono pareiškimas Kongrese 1966 m. sausio 12 d., kuriame buvo dėstoma, jog JAV politika esanti:

"...remimas valstybinės nepriklausomybės, kiekvienos tautos teisės pačiai save valdyti ir formuoti savas institucijas...", nes — "...neatvangus veržimasis į valstybinę nepriklausomybę yra stipriausia šių dienų pasaulio jėga."

ŽEMĖS DREBĖJIMAS TURKIJOS

Daugiau kaip 1,000 žmonių žuvo laike žemės drebėjimo Turkijoje, 100 mylių į pietus nuo šalies sostinės Istanbulio. Nelaimė daugiausiai palietė Adapazarį miestą, jo apylinkes ir kaimus, Anatolijos provinciją. Žemės drebėjimas įvyko šeštadienį, 6:58 valandą vakaro, arba 12:58 val. dieną New Yorko laiku. Jis tęsėsi tik kelerą sekundžių, bet sunaikino miestą ir kaimus, palaidodamas po namų griuvėsiais šimtus žmonių.

Drebėjimą pajuto ir Istanbulio gyventojai. Tukstančiai jų išbėgo iš namų. Antra mažesnė drebėjimo banga pasirodė 8:14 val. vak., nesudarydama jau tokių nuostolingų pasekų.

Šį žemės drebėjimą užregistravo seismografai Fordhame universitete New Yorke. Jų stiprumą seismografo lentelė atžymėjo 7. Tokio stiprumo pakanka plačiai apylinkėms sunaikinti. Nuo New Yorko

ko drebėjimo centras yra už 5,100 mylių. Praėjusių metų rugpjūčio 19 d. įvykęs žemės drebėjimas Rytų Turkijoje pareikalavo 2,300 žmonių gyvybių.

Žemės mažesni drebėjimai vis kartojasi. Istanbulio observatorijos ekspertų nuomone, dar gali trukti 10 dienų iki žemės apsimrams ir nusistovės.

Drebėjimo banga paveikė ir sovietų miestą Taškentą, esantį Vid. Azijoje, nepadarė nuostolių. Tai buvo 785 žemės drebėjimas nuo 1966 m. balandžio 26 d., tada sugriovė Taškentą ir palikdama 250,000 žmonių be pastogės.

Tenka paminėti, kad po šio drebėjimo Taškento gyventojų sovietai atsiuntė ir į Lietuvą, o iš Lietuvos buvo išvežę darbininkų Taškentui atstatyti.

— Sovietų spauda rašo, kad arabų valstybės netrukus pripažins Rytų Vokietiją.

KAIP UKININKAUJAMA KOLCHOZE

Okupantų spauda pranešė tokius du atsitikimus, būdingus kolchoziniame ukininkavime. Viena Šiaulių rajono kolchoze veislinių veršiukų bandai nusibodo ganytis aptvertame plote. Aptvara kolchoziška, kerdžiui prisnūdus, jaunos karvutės ją išvertė ir patraukė tiesiai ant geležinkelio pylimo. O čia prekinis traukinys. Suvažinėjo 12 veislinių karvutėlių ir traukinys vos per plauką išsilaikė ant bėgių.

Po kelių dienų tame pačiame ruože panašiai atsitiko ties Seduva. Tik čia ne šiaip kolchoze, o eksperimentiniame ukyje. Čia irgi nakčiai užtvoroje paliktos karvės silpnos tvorelės nuvertė ir išėjo pasivaikščioti geležinkelio. Ir čia trys žuvo po prekinio traukinio.

Jau pernai buvo skystasi, kad neįmanoma įtaisyt tinkamų užtvorų galvijams. Iš ministerijų buvo atsakyta, kad vis dar trūksta spygliuotos vielos... (E)

"UREDAI" JAU YRA SUNAIGINĖ PAMINKLŲ

Istorijos instituto etnografijos skyrius renka medžiagą apie Lietuvos vandens ir vėjo malūnus. Pernai esą surinkti duomenys apie esamus ir buvusius malūnus prie šventosios, Akmenės, Bartuvos upių ir jų intakų.

Siemiet jau esą tyrinėti kaimų Venton įtekančių upelių malūnai. Anot bolševikinės spaudos Lietuvoj, reikama medžiaga apie tų malūnų istorijas, juos padarytus patobulinimus, jų statytojus, malimo papročius ir t.t. Medžiaga numatoma panaudoti Baltijos tautų etnografiniam atlasui sudaryti.

Sprendžiant iš ankstesnių spaudoj pasirodžiusių pasipiktinimų, etnografai kairur jau ir pavėluoja atvykti: revoliucionieriškai ar burokratiškai nusiteikę kairurie nauji "uredai" eilę tokių saugotinių paminklų yra sunaikinę. (E)

PAUKŠČIŲ MARAS

Veterinarijos inspekcija per "Valst. Laikraštį" įspėjo, kad Vilniaus mieste ir Vilniaus rajone pasirenskė paukščių maras. Dėl to Vilniaus mieste uždrausta prekiauti turguose gyvais paukščiais, paukštiena ir kiaušiniiais. Taip pat ragina naikinti visus laukinius paukščius, atskrendančius į ukus, kur laikoma naminių paukščių.

— Gen. D. Eisenhowerio siūlymas, kad JAV kongresas šiaur. Vietnamui paskelbtų karą, susilaukė didelės kritikos iš abiejų partijų — demokratų ir respublikonų. Eisenhoweris tokį pareiškimą buvo padaręs kalbėdamas respublikonams kongreso nariams apie padėtį Vietname.

— Gynybos sekr. D. Rusk pareiškė, kad Amerika Vietnamui suteiks orinius bombardavimus tuo atveju, jei šiaur. Vietnamo vyriausybė parodys bet kuruos ženklus, kaip žingsnius prie taikos.

TAIP PAT VASAROS METU

PALAIKYKIM GYVĄ VEIKIMĄ

Kiekvienos vasaros metu kiek pasikeičia SLA kuopų veikla. Galim pastebėti, jog mažiau yra daroma susirinkimų, bet daugelis kuopų pasistengia suruošti gegužines ir išvykas parkuose, miškuose, ukiuose, kur nors prie vandens gamtos prieglobstyje. Žaliuošančią gamtą mėgsta kiekvienas žmogus, ypač mes, lietuviai, augę sodžiuose, arčiau gamtos ir didesnėje jos aplinkumoje.

Tenka pagirti tas kuopas, kurios pasistengia vasaros metu suruošti savo nariams bet kokias pramogas gamtoje. Tokios kuopos ne tik sudaro didesnio malonumo nariams, kartu jos pajvairina ir daugiau pagyvina savo veikimą.

Organizacijai, šiuo atveju Susivienijimui, labai svarbu, kad kuopų veikimas nenutrūksta nei vasaros metu. Taigi jų nauja veikla taip pat suteikia naujus galimumus pasidaruoti organizacijos naudai, jos gyvybiniams reikalams. Tuo gyvybiniu reikalu visada buvo ir lieka kiekvienos kuopos sustiprinimas naujomis jėgomis.

Pati vasara ir jos metu pasikeitusi veikla, sudaro mums naujas progas pasidaruoti kuopai, įrašant į ją vieną kitą narį. Parengimuose visada galime sutikti daugiau pažįstamų, ar užmegzti naujas pažintis su sutiktais asmenimis. Tuo atveju atsiminkim savo kuopą ir pažūrėkim, ar naujai sutikti žmonės negalėtų įsijungti į jos eiles.

Kiekviena vasara organizacijai yra davusi naujų narių. Reikia tikėtis, kad ir šioji kiek papildys Susivienijimo gretas. Lauksime, kad mūsų darbėtieji organizatoriai ir rupestingi nariai pasistengs vieną kitą lietuvių įrašyti į savo kuopą. Linkint visiems gražių atostogų, kviečiam neišleisti iš dėmesio savo organizacijos reikalų — pirmoje eilėje pasirūpindami kiekvieną kuopą sustiprinti naujomis jėgomis.

MIRĖ RASYTOJAS CARL SANDBURG

Liepos 22 d. Flat Rock, N. C. mirė garsus amerikiečių rašytojas - poetas Carl Sandburg, budamas 89 m. amžiaus. Jis buvo neturtingos švedų emigrantų šeimos sunus, gimęs 1878 m. Galesburg, Ill.

Rašyboje atkreipė į save visų dėmesį išleidamas 1915 m. kurinį "Chicago Poems," o vėliau kitus poezijos ir pasakų knygas. Jis yra parašęs Lincoln biografią "Abraham Lincoln." Už šį kurinį jis gavo Pulitzer premiją. Lincoln biografija laikoma klasiniu kuriniu, kurį yra skaitę kiekvienas kultūringas amerikietis.

Prez. Johnson, pareiškdamas rašytojo naštę ir šeimai užuojautą, pažymėjo: "Carl Sandburg yra daugiau nei Amerikos balsas: jis buvo Amerika. Jį pažinojom ir vertinam kaip demokratijos daininį, kaip balsą tautos, mūsų sąžinės, mestratininką tiesos ir grožio."

Už mirusį rašytoją gedulo pamaldos atlaikytos šv. Jono episkopalo bažnyčioje, Flat Rock. Pirmadienį velionis sudegintas krematoriume ir jo pelenai išbarstyti ant uolų, "Remembrance Rock", arti jo gimtinės.

IVAIROS ŽINIOS

— Egipto prez. Nasser savo kalboje, kurią jis pasakė liepos 23 d., šėliom savaitėm praėjus po pralaimėtų kovų prieš Izraelį, pareiškė, kad jis neuždarys durų pasitarimams Vid. Rytų klausimui išspręsti. Kartu pažymėjo, kad neturįs prieštaravimų dėl pasitarimų su Amerika, tačiau vėl pakartojo kaltinimą, jog Amerika vedanti klaidingą diplomatią.

— Puerto Rico gyventojai praėjusį sekmadienį šalies plebiscite 60% balsų pasisakė už išlaikymą commonwealth statuso Amerikos jurisdikcijoje, kurį jie turi nuo 1898 m. Už tapimą JAV valstija balsavo 39%, už savarankiškos valstybės sudarymą surinkta 1% balsų. Iš turėjusių teisę dalyvauti plebiscite, balsavo 70%. Kaip matom, daugiau balsų pasisakė už nekeitimą dabartinio statuso.

— P. Vietnamo pirmin. Ky pareiškė, kad P. Vietnamo armija bus padidinta 55 tūkstančiais karių. Jo nuomone, amerikiečiai Vietname turi laikyti 600,000 karių armiją. Šiuo metu ten yra 466,000 amerikiečių.

— New Yorko priemiestis Westchester County, kurio gyventojai yra pasiturintys ir žinomi, kai geri piliečiai, atkreipė į save policijos dėmesį, kaip į nusikaltimų, draudžiamų lošimų ir gengsterių centrą.

PARUOSTI NAUJOKUS...

Vyriausios jaunimo auklėjimo institucijos Lietuvoj yra... kariniai komisariatai (komendantūros). Mokyklų sistema, spauda, radijas bei televizija, nes komsomolas, pasirodo, beš tik lyg komendantūrų talkininkai, nes komendantūrų uždavinys auklėjimo srity sovietinei imperijai pata svarbiausias. Tai uždavinys — paruošti naujokus tarnybai raudonojoje armijoje, o tam reikia "ugdyti tikrus sovietinius patriotus"...

Nėra visai aišku, kiek to "sovietinio patriotizmo" iš tikrųjų įpučiama, bet Lietuvoje tą darbą dirbantieji kariniai komisariatai susilaukė pagyrimo, kad 1966 metais jie, iš visų trijų Baltijos kraštų, tą uždavinį atlikę geriausiai.

NEGRŲ DELEGATAI PAREISKĖ

"MES NENORIM BALTŲJŲ ŽURNALISTŲ"

Newark, N. J. — Kai prieš porą savaitių siautė negrų riaušės, įvyko black power konferencija, tačiau įnirę negrų delegatai konferenciją pertraukė ir šaukdami "mes nenorim baltųjų žurnalistų," privertė 35 laikraštinkus iš salės pabėgti. Kai kurie jų išbėgo per langus episkopalo bažnyčios, kur vyko konferencija.

Po to spaudos konferencija buvo tęsiama viešbuty. Konferencijos pirmininkas dr. N. Wright paaiškino, kad be skausmų negali būti pažangos.

"Congress of Racial Equality" (CORE) prezidentas F. B. McKissick pareiškė, kad žmonės pagal konstituciją turi teisę maištauti arba prievartą panaudoti, jei jie yra nepakeliamų gyvenimo sąlygų aukomis. Jų konferencija priėmė rezoliuciją, kuri Amerikos spalvotiems žmonėms pripažįsta teisę daryti sukilimus.

KAUNO VIREJAI ISVYKO Į MASKVĄ, MOKYTI KULINARIJOS

Kauno kavinė Tulpė liepos 1 d. išvažiavo į Maskvą. Ne galutinai, bet visam liepos mėnesiui. Išvežė visus virtuvės įrengimus, daug produktų, gerimų ir 60 virėjų bei kitų kavinės darbininkų.

Revoliucija ir jos pasekmės, tarp kita ko, yra sužlugdžiusi ir rusų kulinarijos meną. Matyt, ta sritis mažiau nukentėjo tolimuose imperijos kampeliuose ir naujai įsigytose kolonijose. Tad viešo maitinimo įstaigos sugalvojo pasimokyti, ir ėmė rengti Maskvos viešo maitinimo įmonių konkursus.

Pernai tokia konkurse aukso medalį laimėjo Vilniškė vaikų kavinė Nyktukas. Dabar su tokiom viltim išvyko Kauno Tulpė, kuri rodys savo sugebėjimus, įsikursi Maskvos Lieto (Vasara) kavinės patalpose. (E)

LIETUVŲ MİRĖ
AGR. J. STRAZDAS

Liepos 4 d. Kaune mirė agronomas Justas Strazdas, buvęs Lietuvos žemės ūkio rūmų leisto savaitraščio "Ūkininko Patarėjų" vyr. redaktorius (1934-1940). Po karo, 1945 m., buvo atsidūręs, kaip agronomas, Pagėgiuose. Vėliau kurį laiką buvo žemės ūkio akademijos mokytojas, kolchozų Krakėse, netoli nuo Dotnuvos. Ten išbuvo daugiau kaip 10 metų, kaip agronomas ir kurį laiką net pirmininkas.

(1956 m. buvo rašyta laikraštyje, kad įstojęs į tą kolchozų nariu ir gaunąs už darbą 320 rublių per mėnesį, — skaitant dabartinius butų 32 rubliai).

Ten valdžios buvo įvertintas Raud. Vėliavos ordinu ir nusipelnusio agronomo titulu. Nuo 1961 m. gyveno Kaune, kaip žemdirbystės instituto bendradarbis. Pastaruosius trejus metus buvo tik pensininkas ir ligonis. Mirė būdamas 72 metų amžiaus. (E)

IVERTINO KOMPOZITORIŲ
Č. SASNAUSKĄ

Liepos 1 d. keturiuose laikraščiuose Vilniuje buvo įdėti straipsniai apie kompozitorį Česlovą Sasnauską ir jo kūrystą, jo šimtojo gimtadienio proga. Straipsnių autoriai labai gražiai įvertino Č. Sasnauską, kaip vieną iš pirmųjų lietuvių kompozitorių. J. Daudrimas spaudoje nepamiršo įterpti, kad Sasnauskas "paskatino ir kitus lietuvių kompozitorius eiti rusų klasikų pramintu liudies dainos puoselėjimo keliu."

Alg. Kalinauskas spaudoj įvertinimą baigė M. K. Čiurlionio žodžiais: "puikiausia Česlovo Sasnausko, kaip lietuvių kompozitoriaus, ypatybė yra tai, kad jo kūrinyje visur išryškėja aiškiai ta tikrai lietuviška styga — tokia keista, sena, nepagaunama gaida, kuri vieš patauja mūsų dainose, prieš amžius sukurtose." (E)

KOMP. B. ALEKNOS
KURINYS

Jaunas kompozitorius B. Alekna sukūrė simfoninį paveikslą, "Requiem" styginiams ir mušamiesiems instrumentams su vargonais. Kompozitorius muzikos priemonėmis išreiškia špudžius, kilusius iš M. K. Čiurlionio paveikslų ciklo "Laidotuvės".

Kurinyje buvo atliktas Vilniuje, kompozitorių Sąjungos komisijai. Dirigavo M. Dvarnaitis, vargonais grojo M. Kavackas. (E)

PRIMINIMAS MOKESČIŲ REIKALU

Tenka priminti gerbiams nariams, kurie moka mokesčius kas trys mėnesiai, t. y. metų ketvirtimis, pusmečiais arba už visus metus, dabar yra pats laikas juos mokėti.

Siuskite arba įteikite mokesčius savo kuopos finansų sekretoriui. Kartu siųskite mokesčių kvitą.

Iš anksto sumokėjus duokles bus išvengta galimo suspendavimo, o taip pat palengvinsime kuopų finansų sekretoriams darbą.

TEVYNĖS SKAITYTOJAMS

Pranešu gerbiams skaitytojams, kad rugpjūčio-August 4 d., 11 d. ir 18 d., dël SLA centro tarnautojų ir redakcijos štabo atostogų, "Tėvynė" nebus išleidžiama.

Po atostogų "Tėvynė" išeis rugpjūčio-August 25 d.

B. PIVARONIENĖ, SLA sekretorė

NETEKOME ŽYMAUS LIETUVIO

Gilios senatvės sulaukęs, budamas 90 metų amžiaus, liepos 12 d. So. Bostone mirė inž. Vladas Sirutavičius, žymus lietuvis, visą savo gyvenimą dirbęs Lietuvos ir jos žmonių gerovei, žinomas socialdemokratų senas veikėjas. Buvo gimęs 1877 m. balandžio 5 d., Kairiškų dvare, Tryškių vals., Šiaulių apskr. 1905 m. Petrapily baigė technologijos institutą ir kaip inžinierius savo mokslą ir įgytas žinias paskyrė Lietuvos pramonės statybai ir jos ugdymui. Jo pastangomis buvo pastatyta Kairiškiose Kartono fabrikas, suorganizavo Molio bendrovę, pastatė plytinę, plytelių fabriką stogams dengti, suorganizavo Pastogės bendrovę, kuri Šiauliuose pastatė kultūrinio centro namus, savo gimtame dvare įsteigė pavyzdinę ūkį, nepriklausomybės metais veikė ūkinėse draugijose, prisidėdamas prie Lietuvos pramonės ir amatų plėtimo.

Tenka pažymėti, kad Vladas Sirutavičius, nors kilęs iš Žemaičių bajorų, bet nenutolo nuo lietuvių. Nuo pat jaunystės dienų sutapo su savo tauta ir pasiryžo savo jėgas atiduoti darbo žmonių gerovei. Studentavimo metais įsijungė į lietuvių studentų draugiją, o 1898 m. įstojo į Lietuvos socialdemokratų partiją. Po poros metų jis jau buvo partijos centro komitete, rūpinamasis jos propaganda ir

GENER. KONSULO V. STAŠINSKO LAIDOTUVĖS

Vytautas Stašinskas, Lietuvos generalinis konsulas New Yorko, liepos 1 d. išvykęs atostogų į Cape Cod, Mass., staiga stipriai pasireiškusių klaidingos ligos buvo priverstas persikelti į ligoninę Bostone. Medicina nebepajėgė laimėti. Liepos 15, ankštų rytą, vos po vidurnakčio, Vytautas Stašinskas mirė.

Pašarvotą New Yorko, liepos 17 d. vakare velionį pagerbė ir su juo atsisveikino gausus New Yorko lietuvių būrys. Atsisveikinimo žodžius tarė: religinei apeigai vadovavęs prel. J. Balkunas, Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, Vliko pirm. dr. J. Valiunas, Estijos diplomatinis atstovas Jaaksonas, Pavergtų Eur. Tautų Seimo generalinis sekret. Gadomskis, SLA sekr. B. Pivaronienė ir visa eilė kitų organizacijų atstovų. Atsisveikinimui pirmininkavęs Lietuvos Laisvės Komit. pirmin. V. Sidzikauskas ir konsulas A. Simutis. Laidotuvėse dalyvavo ir Lietuvos pasiuntinybės Washingtono patarėjas dr. A.

LIETUVYBEI ISLAIKYTI
IRASYKIM DAUGIAU JAUNIMO
I SUSIVIENIJIMĄ
LIETUVIŲ AMERIKOJE.

spauda. Prisidėjo prie 1905 metų judėjimo prieš caristinę spaudą, vadovavo streikams ir aktyviai dalyvavo 1905 m. lietuvių seime Vilniuje.

Kuriantis Lietuvos valstybei V. Sirutavičius organizavo vietos savivaldybes. Jis buvo išrinktas Lietuvos Steigiamojo Seimo nariu, atstovaudamas jame socialdemokratų partiją. Karo metu patekęs į Vakarų Vokietiją, prisidėjo prie Vliko darbų. 1950 m. atvyko į Ameriką ir su šeima apigyveno Bostone, kur, kol jėgos leido, stengėsi palaikyti ryšius su visuomene ir organizacijomis.

Velionis giliame nulludime paliko žmoną Ireną, dukterį Ireną, sūnų Joną Lietuvoje, gimines ir draugus. Atsisveikinant su velioniu kalbas paskakė S. Michelsonas, J. Sonda, Keleivio redaktoriaus, J. Vilkaitis, S. Gričė — Jurgelėvičius, A. Andriulionis, inž. J. Dačys, išskeldami V. Sirutavičiaus nuopelnus visuomenei ir Lietuvai.

Liepos 15 d. velionis buvo sudegintas Forest Hills kapinėse, kurioje ir palaidotas. Prieš tai atsisveikinimo žodį tarė P. Šveikauskas. Velionio garbei sudėta vainikų, kiti jų vieton paskyrė aukas lietuviškiems ir kultūriškiems reikalams, kuriais visą savo amžių V. Sirutavičius nuosirdžiai rūpinosi. K.

Los Angeles, Calif.

SLA 75 kuopos nariams Nuo rugpjūčio 26 dienos iki rugsėjo 17 dienai turėsiu atostogas ir narių mokesčiai per tą laiką nebus priimami. Todėl prašau tuos narius, kuriems reikalinga mokėti už antrą pusmetį, prisiusiti mokesčius man iki rugpjūčio 15 d., arba rugpjūčio 6 d., SLA 75 kuopos piknike bus gera proga užsimokėti nario mokesčių.

P. Žilinskas,
SLA 75 kp. fin. sekr.

DON'T set his world on fire

REIKALINGA lietuviškai angliskai kalbanti namų prižiūrėtoja - kompanijonė prie senyvos pallegusios moters, penkiom dienom savaitėj. Pageldaujama nakvoti vietoje. Bayside, Queens apylinkėj. Skambinti vakarais po 7 val. telefonu BA 4-0104.

DUOKIT ŽINIŲ APIE LIETUVOS GYVENTOJŲ NAIKINIMĄ

VLIKui pasiūlius, Lietuvos Tyrimo Institutas sutiko rinkti ir skelbti martirologinę medžiagą apie Lietuvos gyventojų žudymą, kankinimą, kalinimą Sov. Rusijos ir Nacių Vokietijos okupacijos metu.

Jau yra sukaupta apščiail medžiagos, tačiau, kaip apskaičiuojama, abu okupantai yra išnaikinę apie 700 tūkstančių Lietuvos gyventojų. Todėl norima surinkti kiek galint daugiau dokumentuotos medžiagos iš dar gyvų liudinkų ir kitų šaltinių.

Liet. Tyrimo Institutas, pasiūsiems medžiagos rinkimo darbą, šį uždavinį galės tinkamai atlikti tik tada, kai mus visuomenė aktyviai prie šio darbo prisidės. Todėl Liet. Tyrimo Inst. kviečia visus į talką ir prašo jam siųsti tokių žinių:

- 1) apie atskirų asmenų suėmimus, kankinimus, kalinimus, nužudymus, išvežimus iš Lietuvos, duodant — kas yra žinoma — vardus, pavardes, tėvų vardus, amžių, gimimo vietą, suėmimo ar nužudymo laiką ir vietą, kas suėmė, kalnimo bei ištrėmimo vietą ir koks jo likimas;
- 2) apie masinius žmonių suėmimus, išžudymus, ištrėmimus, kada ir kur tai įvyko, kiek žmonių buvo paleista, kas tai vykdė (Pvz., Pirčiupis, Praveniškes, Rainiai ir pan.);
- 3) apie partizaninių kovų metu vienaip ar kitaip žuvusius, ištrėmtus, kankintus, kalintus, apie tolimesį gyvyjų likimą.

Žinios reikalingos nuo okupacijos pradžios, t. y., nuo 1940 metų birželio 14 d. iki

Do your share for Freedom!

Sign up for SAVINGS BONDS NEW FREEDOM SHARES

2240

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

July 22, 1967

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

MARE SCHUMSKY, 101 kp., Paterson, N. J., gimusi Paterson, N. J. Prie SLA prisirašė gegužės 1, 1927 m., mirė sausio 24, 1967 m. Velionės apdraudą išmokėta Helen Schumsky laidojimo išlaidoms padengti	\$150.00
URSULE JASEVICIENE-SAVAGE, 134 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 1, 1920 m., mirė birželio 11, 1967 m. Velionės dukteriai, Margaret Laugaudas, apdraudos išmokėta	\$724.00
PETRONĖ USENIENĖ, 342 kp., Easton, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 8, 1936 m., mirė birželio 25, 1967 m. Velionės dukteriai, Patricia Zilius, apdraudos išmokėta	\$1,000.00

Viso \$1,874.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$92,444.90

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

M. Ulenavaga, 90 kp., Bridgeville, Pa., sirgo 11 sav. 6 d.	\$46.85
J. Urbas, 211 kp., Mahanoy City, Pa., sirgo 8 sav. 1 d.	68.26
S. Kalusa, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, sirgo 5 sav. 5 d.	87.00
Viso	\$202.10
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$8,897.20

B. PIVARONIENĖ, SLA Sekretorė

BALIO SRUOGOS RANK-
RASCIAI STUTTHOFE

Buvusioj Stutthofio stovykloje, kurioje buvo nacių laikais kalinta nemažas būrys lietuvių, lenkai yra įrengę muziejų. Kaune esąs gautas pranešimas, kad muziejaus archyve esą surasta B. Sruogos rankraščių, eilėraščių, rašytų toje stovykloje. (E)

Bolševikinėj krautuvėj

Pirkėja: — Aš sumokėjau už tris bulkutes, o jūs man suvyniojote tik dvi.

— Trečioji buvo tokia sena ir apdegusi, kad ją visticik butumėt išmetus...

Tel. VI 7-4499

SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y. 11421

Suteikiame garbingas laidotuves. Kopyčias suteikiame nemokamai visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
Notary Public
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Dirva

TAUTINES
MINTIES
LAIKRASTIS
įsteigtas 1915

6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Prenumeratos kaina metams — \$11.00, pusei metų — \$6.00. Susipažinimui — 2 savaites siunčiame nemokamai.

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

Laikraštis visų ir visiems, NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

"Nepriklausoma Lietuva" kas savaitę duoda politines, kultūrinės ir visuomenines apžvalgas, mokslo žinias, modernų sveikatos skyrių, kino naujienas, bėgamąją lietuvišką kroniką, geriausius romanus, vaizduojančius gyvenimą Lietuvoje, labai daug aktualių iliustracijų ir kitokių pasiskaitymų.

LAIKRASTĮ APSIMOKA PRENUMERUOTI. Naujiems prenumeratoriams laikraštis siunčiamas visus metus už pusę kainos, kuri Amerikoje yra \$5.50 metams.

N. L. dabar pradeda duoti pranešimus apie Montrealy ruošiamą Pasaulinę parodą ir joje Lietuvių Dieną.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA,

7722 George Street, LaSalle-Montreal, Canada

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti 1967 m. Keleivio Kalendorių

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse. NAUJIENOS apsuosina vilniaus, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo. NAUJIENOS apsuosina svarbiausias lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę. NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje — \$12.00 metams, \$7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — \$16.00 metams, \$8.00 — pusei metų. Chicagoje — \$15.00 metams, \$8.00 — pusei metų. NAUJIENAS gaunsite, jei pasiųsite čekį arba Money Order toliau adresu:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608